

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 024727 20 Uvp
Banjaluka, 04.05.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi E. d.o.o. M. G., koga zastupa punomoćnik G. M., advokat iz B., (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 11.04.2019. godine tužene Vlade Republike Srpske., koju zastupa Pravobranilaštvo R S, B., u predmetu raskida ugovora o koncesiji, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 024727 19 U od 01.06.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 04.05.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 024727 19 U od 01.06.2020. godine preinačava, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tužena da tužiocu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.493,75 KM KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim se tačkom 1. dispozitiva raskida Ugovor o koncesiji za izgradnju male hidroelektrane M. S. na rijeci Medljanici, zaključen između Vlade R S., Ministarstvo ... i W. E. d.o.o. M. G., a tačkom 2. dispozitiva se određuje da rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupila tužena kada je osporenim aktom raskinula ugovor o koncesiji za izgradnju male hidroelektrane M. S. na rijeci Medljanici, jer je za svoju odluku dala valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je interpretirao utvrđenja tužene koja se svode na to da je odlukom broj 02/1-020-244/06 od 25.01.2006. godine privrednom društvu E. d.o.o. M. G. dodijelila koncesiju za izgradnju ove male hidroelektrane, na osnovu koje odluke je sa tim privrednim društvom dana 05.06.2006. godine zaključen ugovor o koncesiji broj 05-312-932/06 kojim su definisani rokovi za izgradnju i ugovorne obaveze obje strane, da je koncesionar osnovao koncesiono preduzeće W. E. d.o.o. M. G. (čiji je pravni sljednik tužilac), sa kojim privrednim društvom je zaključen aneks ugovora o koncesiji dana 26.07.2010. godine kojim su produženi rokovi za izgradnju i izmijenjena instalisana snaga male hidroelektrane, podržavajući stav tužene da tužilac nije izvršio obaveze iz člana 14. ugovora u rokovima utvrđenim aneksom, a ni kasnije, iako je od zaključenja

ugovora o koncesiji proteklo 13 godina, sa čim su se ostvarili uslovi da se ugovor jednostrano raskine pozivom na odredbu člana 46. stav 1. tačka a) Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21 - u daljem tekstu: Zakon o koncesijama), u vezi sa odredbom 52. stav 1. tačka 4. ugovora o koncesiji. Sud je ocijenio da tužilac navodima tužbe nije doveo u pitanje okolnost da nije ispoštovao odredbe ugovora o koncesiji u rokovima koji su produženi na njegovu inicijativu, a da se okolnost na kojoj insistira vezana za Valorizaciju kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Opština M. G. (u daljem tekstu: Valorizacija) koju je 2009. godine izradio Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske, po kojoj je donji tok rijeke Medljanice kategorisan kao zaštićeni prirodni pejzaž, ne može staviti na teret tuženoj, a sama po sebi ne opravdava pasivno držanje koncesionara, pri čemu se osnovano postavlja pitanje zašto je tužilac 2010. godine zaključio aneks ugovora pri tom ne pominjući tuženoj kao koncendentu „ovaj svoj najveći problem“. Odbijen je navod tužioca da je koncendent bio dužan da ga shodno odredbi člana 46. stav 3. Zakona o koncesijama pisanim putem upozori i odredi mu primjereni rok za izvršenje ugovorenih obaveza koje su razlog za raskid ugovora o koncesiji, uz stav suda da je tužena pravilno zaključila i valjano obrazložila da se kod ovakvog stanja stvari i okolnosti da za 13 godina obaveze nisu izvršene, sa sigurnošću može konstatovati da koncesionar neće preuzete obaveze ispuniti ni u naknadno ostavljenom roku, pa bi takvo postupanje bilo bespredmetno.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija zakonitost iste zbog povrede propisa o postupku koje su od uticaja na rješavanje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. Podsjeća da je u tužbi ukazao na činjenicu da je glavni problem u realizaciji ugovora o koncesiji bila Valorizacija vezana za gornji tok rijeke Sane, donji tok Medljanske rijeke, središnji tok rijeke Sokočnice i rijeke Ponor. Naime, Opština M. G. je uradila Valorizaciju u 2009. godini, a nosilac projekta je Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske, uz pomoć kulturnog centra P. K. iz M. G.. Tokom 2010. godine Skupština opštine M. G. je razmatrala ovu studiju i zaključila da je potrebno nastaviti aktivnosti da se studija dopuni, a prema pomenutoj Valorizaciji koju je izradio Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske, donji tok Medljanske rijeke je kategorisan kao zaštićeni prirodni pejzaž, što znači da je na tom dijelu zabranjena gradnja male hidroelektrane, jer tako propisuje odredba člana 32. Zakona o zaštiti prirode-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 113/08), a identično propisuje i odredba člana 52. novog Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/14). Dakle, ne uzima se u obzir nesporna okolnost da je upravna organizacija tužene, Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske izradila projekat Valorizacije po kojoj je između ostalih i donji tok Medljanske rijeke kategorisan kao zaštićeni prirodni pejzaž, što znači da je na tom dijelu zabranjena gradnja male hidroelektrane, zbog čega se ne može zauzeti stav da tužena nije znala za pomenutu Valorizaciju. Dalje navodi da je odredbom člana 46. stav 3. Zakona o koncesijama propisano da je prije pokretanja postupka jednostranog raskida ugovora o koncesiji u slučajevima iz stava 1. tačka a), b), v), g) i d) ovog člana, koncendent dužan da pisanim putem upozori koncesionara i odredi mu primjereni rok za izvršenje ugovorenih obaveza koje su razlog za raskid ugovora o koncesiji, koju odredbu tužena nije ispoštovala, jer tužilac nikad nije dobio pisano upozorenje koncudenta sa rokom za izvršenje ugovorenih obaveza. Da je tužilac dobio pisano upozorenje sa primjerenim rokom preduzeo bi sve radnje, a svakako bi obavijestio tuženu da se ne može ići u realizaciju građevinske dozvole zbog Valorizacije kojom je zabranjena gradnja na području za koje je dodijeljena koncesija. Ponavlja da je upravna organizacija tužene izradila pomenutu Valorizaciju, pa je realizacija projekta izgradnje zavisila samo od tužene strane i čekalo se da ona riješi ovu smetnju, pri čemu tužilac podsjeća da je odredba člana 46. stav 3. Zakona o

koncesijama prinudna norma i ne daje mogućnost izigravanja ili neprimjenjivanja iste, kako to sud pogrešno tumači. Takođe smatra da je paušalan zaključak tužene i suda da se sa sigurnošću može konstatovati da koncesionar ne bi mogao ispuniti ugovorenu obavezu ni u naknadno ostavljeno roku, jer je koncendent bio u obvezi da koncesionaru ostavi primjereni rok, a taj rok zavisi od konkretnih okolnosti. U ovom slučaju je to okolnost da je područje donjeg toka rijeke Medljanice zaštićeni prirodni pejzaž na kojem je zabranjena gradnja, a tužilac nije u mogućnosti da utiče na odluke Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske već to može učiniti samo tužena. Dodaje da je u tom pravcu dana 25.01.2019. godine Komisiji za koncesije dostavio izjašnjenje upravo ukazujući da je najvažniji problem u realizaciji ugovora pomenuta Valorizacija, u kojem izjašnjenju je obrazložena i visina dosadašnjih ulaganja, pa su krajnje neosnovani navodi pobijane presude da je tužilac imao pasivno ponašanje. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine ili preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tužena obaveže da mu nadoknadi troškove sastava ovog zahtjeva od strane advokata u ukupnom iznosu od 1.316,25 KM sa troškovima sudske takse.

Tužena je putem Pravobranilaštvo R S dostavila odgovor na zahtjev u kome ističe da je isti neosnovan i da ostaje kod navoda datih u odgovoru na tužbu. Još jednom naglašava da nije mogla znati da je izrađena Valorizacija od strane Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske, a koja Valorizacija, prema saznanjima tužene, do danas nije usvojena od strane Skupštine opštine M. G.. Takođe ponovo ističe da koncesionar (tužilac) nikada nije obavijestio koncendenta o pomenutoj okolnosti, niti je istom ikad dostavljen bilo kakav dokument o izradi Valorizacije. Posebno napominje da je tužilac i nakon saznanja o izradi Valorizacije nastavio postupak pribavljanja saglasnosti potrebnih za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, o čemu svjedoči i kopija zahtjeva za izdavanje odobrenja za građenje podnesenog Opštini M. G., pri čemu se 2010. godine obratio tuženoj sa zahtjevom za aneksiranje ugovora o koncesiji ne spominjući problem vezan za Valorizaciju. U vezi navoda tužioca koji se odnose na obavezu ostavljanja naknadnog roka za izvršavanje ugovora u smislu odredbe člana 46. stav 3. Zakona o koncesijama, ističe da nije postupila po ovoj odredbi iz razloga što je proteklo 13 godina od zaključenja ugovora o koncesiji i što tužilac u posljednjih devet godina nije izvršio nijednu ugovornu obavezu. Zaključno tužena smatra da je tužilac imao dovoljno vremena za realizaciju ugovora, a s obzirom na stepen ispunjenja ugovora o koncesiji kako je prethodno izneseno, sa sigurnošću tvrdi da tužilac preuzete obaveze ne bi ispunio ni u naknadno ostavljenom roku. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pobijanom presudom je odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tužene od 11.04.2019. godine, uz iznošenje razloga od strane nižestepenog suda čiju pravilnost tužilac osnovano osporava navodima zahtjeva.

U suštini sud podržava stav tužene da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za jednostrani raskid ugovora o koncesiji iz odredbe člana 46. stav 1. tačka a) Zakona o koncesijama, koja propisuje da koncendent može jednostrano raskinuti ugovor u slučaju ako koncesionar ne izvršava ili propušta da izvrši potrebne radnje u ugovorenom roku ili svojom krivicom ne počne sa obavljanjem koncesione djelatnosti u ugovorenom roku, a što su uslovi za raskid ugovora propisani i odredbom člana 52. stav 1. tačka 4. ugovora o koncesiji. Konačno,

ni tužilac ne spori da nije izvršio svoje obaveze u rokovima utvrđenim odredbom člana 14. ugovora o koncesiji, ali iznosi kao glavni razlog okolnost da je za pomenuto područje urađena Valorizacija prema kojoj je između ostalih i donji tok Medljanice rijeke kategorisan kao zaštićeni prirodni pejzaž u kome je zabranjena gradnja male hidroelektrane, o čemu je obavijestio Komisiju za koncesije u izjašnjenju od 25.01.2019. godine, a koji razlog, kod činjenice da je nosilac projekta Valorizacije Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske ne može i ne smije biti nepoznat tuženoj, kako tvrdi u odgovoru na zahtjev.

Imajući u vidu ove navode tužioca koji imaju uporište u ispravama spisa, osnovanim se ukazuje njegovo pozivanje na odredbu člana 46. stav 3. Zakona o koncesijama koja propisuje da je prije pokretanja postupka jednostranog raskida ugovora o koncesiji u slučajevima iz stava 1. tačka a), b), v), g) i d) ovog člana, konkudent dužan da pisanim putem upozori koncesionara i odredi mu primjereni rok za izvršenje ugovorenih obaveza koje su razlog za raskid ugovora. U konkretnom slučaju je izostalo postupanje po ovoj odrebi iako je ona imperativnog karaktera, uz stav tužene i suda da je evidentno da koncesionar neće biti u mogućnosti da ni u naknadnom roku izvrši ugovorene obaveze, koji stav nije prihvatljiv, jer tužiocu nije ostavljen naknadni primjereni rok za izvršenje obaveza, niti je upozoren na posljedice nepostupanja. Tek ukoliko se ispoštuje odredba člana 46. stav 3. Zakona o koncesijama i koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora, ako je u objektivnoj mogućnosti da ih otkloni što će tužena pažljivo razmotriti, stiču se uslovi za jednostrani raskid ugovora shodno odredbi člana 46. stav 4. Zakona o koncesijama koja propisuje da ako koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u roku iz stava 3. ovog člana, konkudent raskida ugovor o koncesiji rješenjem protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Obzirom da je tužena jednostrano raskinula ugovor o koncesiji, a da pri tom nije ispoštovala odredbu člana 46. stav 3. u vezi sa stavom 4. Zakona o koncesijama, iako joj je to bila dužnost, proizilazi da je povrijedila pravila postupka i pogrešno primijenila materijalno pravo, na što osnovano ukazuje tužilac u zahtjevu.

Kako je nižestepeni sud pobijanom presudom podržao nezakonitu odluku tužene, proizilazi da je ostvaren razlog njene nezakonitosti predviđen odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca uvažava i pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, na osnovu člana 40. stav 1. i 2. istog zakona.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbama člana 49. i 49a. stav 1. ZUS, u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 58/03 - 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS, obzirom da je tužilac uspio u sporu, a postavio je opredjeljen zahtjev za nadoknadu troškova. Postavljenim troškovnicima potražuje se trošak sastava tužbe od strane advokata 877,50 KM, trošak sastava zahtjeva za vanredno preispitivanje 1.316,25 KM, sa troškovima sudskih taksa. Shodno tome dosuđeni iznos se odnosi na trošak sastava tužbe od strane advokata 300 bodova prema Tarifnom broju 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05 - u daljem tekstu: Tarifa), trošak na ime sastava zahtjeva 450 bodova, trošak na ime paušalne nagrade prema Tarifnom broju 12. Tarife 187,5 bodova, što ukupno iznosi 937,5 bodova. Na osnovu člana 14. Tarife vrijednost boda iznosi 2,00 KM, slijedom čega je sud tužiocu na ime troškova zastupanja od strane advokata (sastav tužbe i zahtjeva sa paušalom) dosudio ukupno 1.875,00 KM, kojem iznosu je dodat trošak PDV shodno članu 6. Tarife u iznosu 318,75 KM, što konačno daje 2193,75 KM. Ovom iznosu su dodati troškovi takse na tužbu 100,00 KM i takse na zahtjev 200,00 KM, koje

je tužilac uplatio po nalogu suda, o čemu svjedoče uplatnice u spisu, što konačno daje 2.493,75 KM, dok nisu dosuđeni troškovi takse na presudu u iznosu od 100,00 KM, budući da u spisu nema dokaza da je tužilac ovu taksu platio, iako je od strane suda pozvan da izvrši plaćanje.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić